

ชื่อหนังสือ
บาร์โค้ด
ISBN

พจนานุกรมกีฬาและกรีฑาทั่วโลก
9789743891847
974-389-184-6

พจนานุกรม
เล่มแรกสุดของไทย

พจนานุกรม

กีฬาและกรีฑาทั่วโลก

รวบรวมคำศัพท์ ประวัติ และความหมายจากคำศัพท์ทั่วโลก

มากกว่า 700 คำ

DICTIONARY
OF
YOUR SPORTS
AND
GAMES

โดย บพพร สุวรรณพานิช

พจนานุกรม

กีฬา และ กรีฑาทั่วโลก

DICTIONARY
OF YOUR
SPORTS AND GAMES

โดย นพพร สุวรรณพานิช

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด
พหุบริษัทมหาชนจำกัด 200 ปี (จำกัด)

SKYBOOK COMPANY LIMITED

515/276-8 ถ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130

โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร. 0-2567-5105

E-mail : skybook1992@hotmail.com

“พจนานุกรมกีฬาและกรีฑาทั่วโลก”

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2545

พิมพ์ครั้งที่ 2 พฤษภาคม 2548

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามดัดลอกต่างเอกสารหรือพิมพ์
หรือวิธีหนึ่งวิธีใดของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาต
จากบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ราคา 150 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

นพพร สุวรรณพานิช

พจนานุกรมกีฬาและกรีฑาทั่วโลก -- พิมพ์ครั้งที่ 2 -- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์,
2548.

216 หน้า

1. กีฬา -- พจนานุกรม 2. ชื่อเรื่อง

796.03

ISBN : 974-389-184-6

S7902-30-05-05

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED

515/276-8 อ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ปะชาชีวินต์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130

โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร. 0-2567-5105

e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

พิมพ์ที่ บริษัท พี.เอ็น.เค แอนด์ สกายพริ้นติ้ง จำกัด

โทรศัพท์ : 0-2812-1484, 0-2812-1166

การเขียนและรวบรวมเรียบเรียงเกี่ยวกับพจนานุกรมกีฬาสองภาษาอันได้แก่ ไทยเป็นอังกฤษ เป็นเรื่องที่น่าสนใจพอ ๆ กับเป็นเรื่องที่นำความทุกข์มาให้เพราะพจนานุกรมในภาษาอังกฤษ มีศัพท์ต่าง ๆ มากกว่า 67,000 คำ ในพจนานุกรมฝรั่งเศสมีอย่างต่ำ 40,000 คำขึ้นไป กระนั้นสองในสามของศัพท์กีฬาในรูปการต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสก็เป็นศัพท์สแลง จำนวนศัพท์ของฝรั่งเศสจึงมากกว่าพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานที่ได้บรรจุไว้เกินร้อยเท่า เห็นได้ว่าพจนานุกรมในเมืองไทยค่อนข้างมองข้ามการกีฬาไปอย่างน่าเสียดาย แม้แต่สารานุกรมราชบัณฑิตยสถานก็ไม่สนใจมากนัก

เมื่อพิจารณาดูหนังสือต่าง ๆ ว่าด้วยกีฬานานาชาติ (และไทย) มีอยู่จำนวนเกินกว่า 3,000 เล่มที่อยู่ในหอสมุดหลวงของไทย แต่ในบรรดาหนังสือเหล่านี้ไม่มีพจนานุกรมไทย-อังกฤษ หรืออังกฤษ-ไทยอยู่เลย จึงเป็นเรื่องที่แปลกขอบกลอยู่มาก

คนไทยเองนั้นชอบเด่นรำจึงได้บรรจุไว้ด้วยในท่าต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการออกกำลังกายชนิดหนึ่ง ใช้แคลอรีประมาณ 250-350 ต่อครึ่งชั่วโมง และเป็นการออกกำลังกายที่แพทย์เห็นว่าให้คุณประโยชน์

นอกจากนั้น ได้ใส่การออกกำลังกายแบบชาวบ้านไทยซึ่งเป็นการละเล่นของไทยตั้งแต่วัยเด็ก ในนี้ได้มีเกมของไทยไว้เช่นกัน เช่น มอญซ่อนผ้า, รีรีข้าวสาร, แม่งูเอ๋ย เป็นต้น

หนังสือพจนานุกรมฉบับนี้เป็นฉบับแรกว่าด้วยการกีฬาเท่าที่มีปรากฏในภาษาไทย แม้ว่าคำต่าง ๆ อาจมีไม่มากเหมือนภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส แต่การ

4 พจนานุกรม : ศึกษาศาสตร์ทั่วโลก

เริ่มต้นทำพจนานุกรมฉบับนี้ได้เกิดขึ้นแล้ว การที่จะได้ปรับปรุง แก้ไข รวบรวม เรียบเรียง เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้เขียนยิ่งขึ้น หวังอย่างยิ่งว่าการทำพจนานุกรมการกีฬาเป็นสิ่งซึ่งนำความสนุกพอ ๆ กับเป็นงานที่อาศัยความอดสาหะในการรวบรวม เรียบเรียงขึ้นมาเป็นฉบับแรก

การรวบรวมเรียบเรียงและปรับแต่งพจนานุกรมฉบับนี้ หากมีความดีใด ๆ อยู่บ้าง ขอมอบคุณความดีนั้นแด่กัประพันธ์เอก อาจินต์ ปัญจพวรรค์ และภริยาแน่นน้อย ปัญจพวรรค์

นพพร สุวรรณพานิช

หมวด ก _____	6	หมวด ผ _____	105
หมวด ข _____	22	หมวด พ _____	110
หมวด ค _____	39	หมวด ฟ _____	120
หมวด ง _____	53	หมวด ม _____	122
หมวด จ _____	53	หมวด ย _____	132
หมวด ช _____	55	หมวด ร _____	138
หมวด ซ _____	57	หมวด ล _____	145
หมวด ด _____	59	หมวด ว _____	157
หมวด ต _____	61	หมวด ศ _____	167
หมวด ถ _____	67	หมวด ส _____	167
หมวด ท _____	69	หมวด ห _____	186
หมวด น _____	76	หมวด อ _____	189
หมวด บ _____	79	หมวด ฮ _____	195
หมวด ป _____	82		

กติกาการเล่นสกริม : The scrum

โดยปกติผู้เล่นจะเขี่ยลูกส่งต่อให้เพื่อนร่วมทีมที่อยู่ข้างหลัง หากถูกจับติดต่อกัน 6 ครั้งต้องเปลี่ยนมือผู้ครองลูก การตั้งวงสวดเอาแขนและศีรษะชนกัน แล้วแย่งลูกเหมือนในการเล่นรักบี้

กรรมการ ผู้ตัดสิน : umpire

คำเดิมมาจาก noumpere เป็นภาษาละติน คำเดิมคือ non par แปลว่าไม่เท่า ทั้งนี้ก็เพราะผู้ตัดสินนั้นไม่สามารถเข้าเล่นได้ คำว่า umpire มาจาก non par

กรรมการ ผู้ตัดสิน : referee บางที่เรียกย่อว่า ref.

กรรมการตัดสินฟุตบอล : match officials for football

คนเดียวมีอำนาจเด็ดขาด ส่วนผู้กำกับเส้น 2 คน คอยช่วยอยู่ที่เส้นข้างโดยใช้ธงเป็นสัญญาณ

กรอบประตู : goal mouth/goal box

กระดานกระโดด สปริงบอร์ด : spring board

(สำหรับกระโดดน้ำ หรือยิมนาสติก)

กระดานกระโดดน้ำ สปริงบอร์ด : diving board

กระดานโต้คลื่น : surfing

กีฬาประเภทนี้เริ่มเป็นที่นิยมเล่นกันในทศวรรษที่ 1950s ชาวอเมริกันชื่อ Bob Simmons ได้ปรับปรุงใช้ไฟเบอร์กลาส

แทน นิยมเล่นกันมากทางฝั่งตะวันตกของอเมริกา ชายทะเลในออสเตรเลีย และหมู่เกาะทะเลใต้ เช่น ตาฮิติ และฮาวาย ในสมัยที่กัปตันคุกแล่นเรือไปพบหมู่เกาะทะเลใต้เมื่อทศวรรษ 1770 เขาได้พบเห็นเด็ก ๆ ชาวพื้นเมืองใช้แผ่นไม้กระดาน และท่อนไม้ทำเป็นรูปรี รองรับให้ลอยบนผิวน้ำและใช้แขนทั้งสองข้างกระพุน้ำให้ลอยไปมาได้

นักเล่นกระดานโต้คลื่น (surfer) ที่เก่งจะต้องสามารถล่องลอยอยู่บนคลื่นได้ดั่งกับนกนางนวลลอยบนผิวน้ำ

surfboard คือแผ่นกระดานที่ใช้เล่นโต้คลื่น

ส่วนการเล่นอีกแบบ คือมีคนยืนข้างบนแผ่นกระดานและลากด้วยเชือกยนต์ให้แล่นไปบนผิวน้ำ เช่น ที่มีเล่นกันตามชายทะเลบ้านเรานั้น เรียกว่า surf-riding (เซิร์ฟ-ไรดิง) หรือลากให้เล่นเซิร์ฟ

แต่เดิมนิยมเล่นกันตามชายหาดของฮาวาย ออสเตรเลีย และแคลิฟอร์เนีย ปัจจุบันนิยมเล่นกันทั่วไป ได้รับความ

นิยมในช่วงทศวรรษ 1950 การแข่งขันระดับโลกจัดขึ้นครั้งแรกปี ค.ศ. 1964 ส่วนการแข่งขันมีอาชีพระดับโลกจัดขึ้นครั้งแรกปี ค.ศ. 1970

กระดานหมากฮอส : draughtboard

กระดุกกลางลำ : daggerboard

เป็นเหมือนครีบกาวที่ถอดออกได้ ช่วยไม่ให้กระดานไถลไปด้านข้างเมื่ออยู่ในน้ำ เช่นเดียวกับกระดุกของเรือ

กระโดด : take a jump, jump, jumping

การแข่งขันกระโดดจำแนกออกได้เป็น กระโดดไกล (long jump) กระโดดสูง (high jump) และการกระโดดสามต่อ (triple) กระโดดแบบหลังสุดนี้น่าจะเล่นกันไปแล้ว เพราะมีวิธีการกระโดดยุ่งยาก เช่น ใช้เท้าข้างไหนเขย่งกระโดดเมื่อลงสู่พื้นแล้วก็ต้องใช้เท้าข้างนั้น แล้วต้องใช้เท้าอีกข้างเขย่งกระโดดซ้ำอีก การกระโดดสามต่อดังกล่าวนี้น่ามาจากการเล่นของเด็ก ๆ ในยุโรปที่เรียกว่า hopschotch (ฮ็อพสก็๊อชช) หรือการใช้ขาเดียวคืบก่อนกรวดไปลงช่อง

jump-jet คือเครื่องบินแบบใหม่ที่สามารถบินขึ้นลงในแนวตั้ง (vertical) โดยอาศัยลานบิน

jumping-jack คือประทัดหรือดอกไม้เพลิงจำพวกตะไลที่เมื่อจุดแล้วมันจะพุ่งโดดไปเป็นระยะ ๆ

jump seat คือเก้าอี้กระดก หรือเก้าอี้พับได้ในรถยนต์

jumper คือเสื้อยืดหรือเสื้อถักแขนยาวใช้สวมทางศีรษะ

jumping bean คือเมล็ดของพันธุ์ไม้เม็กซิกันจำพวกสลัดโตที่สามารถกลิ้งไปมาได้เนื่องจากมีตัวด้วงเล็ก ๆ อาศัยอยู่ข้างใน

กระโดด 2 ขาพร้อมกัน : standing jump

กระโดดไกล : long jump

กีฬาประเภทนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของการวิ่งกระโดดลงสู่พื้นทราย

1. แขนเหยียดตรง เพื่อความสมดุล

2. เหยียดขาไปยังข้างหน้าก่อน
3. นักกรีฑาเหยียดแขนไปข้างหน้าเตรียมพร้อมที่จะลง

กระโดดขึ้นลงบนบอร์ตครั้งสุดท้าย : hurdle step

กระโดดขึ้นลงบนบอร์ตครั้งสุดท้ายก่อนเริ่มกระโดดเข้าสู่ท่าวิ่ง
กระโดดหรือทำกระโดดน้ำ

กระโดดค้ำถ่อ : pole jump

กระโดดเชือก : skip rope

กระโดดน้ำที่เมื่อเริ่มต้นกระโดดหันหน้าเข้าหาบอร์ต : backward dive

การกระโดดน้ำที่เมื่อเริ่มต้นกระโดดหัน
หน้าเข้าหาบอร์ต และนักกระโดดยังคง
หันหลังฝ่าอากาศลงมา

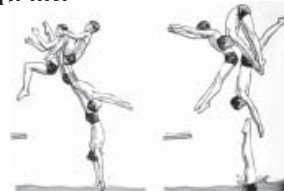

กระโดดน้ำที่ไม่ถูกต้องที่ลำตัวของผู้กระโดดกระแทกลงบนน้ำเต็มตัว : belly flop

การกระโดดน้ำที่ไม่ถูกต้องที่ลำตัวของผู้กระโดดกระแทกลง
บนน้ำเต็มตัว มักมีสาเหตุเกิดจากตำแหน่งศีรษะอยู่สูงเกินไป
ในระหว่างร่อนอยู่ในอากาศ

กระโดดน้ำที่เริ่มกระโดดหันหน้าเข้าหาบอร์ต : inward dive

กระโดดน้ำที่เริ่มกระโดดหัน
หน้าเข้าหาบอร์ต แต่กระโดด
กลับตัวแล้วในอากาศเมื่อลงสู่
ผิวน้ำหันหน้าออกจากบอร์ต

กระโดดร่ม : skydiving

กระโดดร่มมีทั้งแบบต้องกระโดดลงมายังที่หมาย และแบบที่
ต้องมารวมกลุ่มกับนักกระโดดร่มคนอื่น ๆ กลางอากาศ

กระโดดสกี : ski jump

มีการแข่งขัน 2 รายการ คือ กระโดดจากหอสกีหรือทางลาด
โดยกระโดดให้ได้ไกล 70 เมตร และ 90 เมตร

กระโดดสูง : high jump

ผู้แข่งขันต้องกระโดดให้ผ่าน 3 ครั้ง เลื่อนความสูงของราวขึ้นเรื่อย ๆ จนได้เป็นผู้ชนะเลิศ

กระตือรือร้น เอาใจใส่ดี : keen

กระบี่กระบอง : sword-play

การเล่นอย่างหนึ่งของไทยจัดอยู่ในจำพวกกีฬา แต่เป็นกีฬาของไทยเราแท้ ๆ เพราะไม่มีชาติใดภาษาใดเล่นกีฬานี้นั่นกันเลย เป็นกีฬาที่มีมาแต่โบราณ นิยมฝึกหัดและเล่นในยามสงบเพื่อนำไปใช้ต่อสู้ศัตรูในยามรบ เช่นเดียวกับโอลิมปิกเกมที่ชาติตะวันตกได้ริเริ่มขึ้นก็เพื่อจะฝึกฝนให้ผู้เล่นมีร่างกายอดทนแข็งแรง

เครื่องกระบี่กระบองประกอบด้วย กระบี่ ดาบ ง้าว พลอง ดั้ง เขน โล่ และไม้สั้น เครื่องที่จำลองมาจากของจริง ๆ ก็มีกระบี่ ดาบ ง้าว และพลอง การเรียนวิชากระบี่กระบองเป็นศิลปะชั้นสูงระดับชาติ มีระเบียบปฏิบัติหลายประการ เริ่มจากการไหว้ครู อบรมจิตใจ การเรียนภาคทฤษฎี และการเรียนภาคปฏิบัติ ในการรำของกระบี่กระบองมีอยู่สองชนิดคือ รำอยู่กับที่ (ขึ้นพรหม) และรำเดินไปเดินมา

กาบขาวของเรือ หัน (พวงมาลัย) ไปทางขวา : starboard

มาจากภาษาอังกฤษคำว่า steorboard เป็นคำผสมระหว่าง steor หมายถึง การเซียงบังคับเรือ และ board คือด้านข้าง คำนี้บ่งให้เห็นว่าเรือที่ได้รับการบังคับต้องมีกรเซียงอยู่ทางด้านขวา

กรีฑา : athletic sports, athletics

กรีฑาประเภทลาน : field events

จัดแข่งขันในบริเวณที่จัดไว้ สนามด้านใน ลู่วิ่ง กรีฑาประเภทกระโดด ได้แก่ กระโดดไกล เขย่งก้าวกระโดด กระโดดสูง กระโดดค้ำถ่อ กรีฑาประเภทขว้าง ได้แก่ ทุ่มน้ำหนัก ขว้างจักร ขว้างค้อน และพุ่งแหลน ในกีฬาโอลิมปิกผู้หญิงไม่มีสิทธิ์แข่งกระโดดค้ำถ่อหรือขว้างค้อน

กรีฑาประเภทลู่วิ่ง : track and road

การแข่งขันวิ่งส่วนใหญ่แข่งกันบนลู่วิ่ง มีระยะตั้งแต่ 100 เมตร ถึง 10,000 เมตร การวิ่งมาราธอนระยะทาง 42,195 เมตร การแข่งขันวิ่งมาราธอนนัดสำคัญมักมีจุดเริ่มต้นสิ้นสุดที่สนามกีฬา เช่นเดียวกับการแข่งเดินทน

กรีนพัตต์ : green putting

เป็นบริเวณที่ถูกปั้นแต่งขึ้นเป็นเนินสูงกว่าแฟร์เวย์ เป็นที่อยู่ของหลุมที่ต้องพัตต์ลูกลง หลุมที่อยู่บนกรีนนี้จะถูกตัดเรียบเรียบกว่าแฟร์เวย์มาก และเพื่อความท้าทายบางกรีนจะทำให้ราบเรียบ จะมีเนินสูงต่ำ พัตต์ไปแล้วมีเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา ต้องคำนวณเก่ง ๆ

กล้ามเนื้อ กล้าม : muscle

คำนี้เกิดขึ้นในยุคที่นักกีฬานิยมเพาะกาย ในสมัยนั้นแม้แต่บรรดาแม่บ้านก็ยังนิยมเพาะกล้ามเนื้อเป็นมัด ๆ muscle ตามรากศัพท์ในภาษาละตินแปลว่า “หนูตัวเล็ก ๆ” มิใช่เพราะคนที่เพาะกายดูเหมือนหนู แต่เป็นเพราะมัดกล้ามเนื้อที่เป็นลูก ๆ นั้นกลิ้งไปมาดูราวกับมีหนูตัวเล็ก ๆ วิ่งอยู่ใต้ผิวหนังนั่นเอง

กองกลาง ผู้เล่นกองกลาง : mid field, mid field player

กองหลัง : back

ก่อตั้งสมาคมยูโดแห่งประเทศไทย : Birth of Judo Association in Thailand

บุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมยูโด
แห่งประเทศไทยได้แก่ พล.ต.จ.พิชัย
กุลละวณิช พล.ต.จ.มงคล จีระเศรษฐ์
และอาจารย์สิทธิผล พลาชีวิน อดีต
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนช่างกลปทุมวัน
จดทะเบียนเป็นสมาคมอันถูกต้อง

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน ค.ศ. 1955 ได้ตั้งสำนักงาน
ชั่วคราวของสมาคมอยู่ที่ตึกหน้าของโรงเรียนช่างกลปทุมวัน
ปัจจุบันที่ทำการของสมาคมอยู่ที่ด้านล่างของยมเนืเยียม 1
กรีฑาสถานแห่งชาติ ทางด้านทิศตะวันออก ในปี ค.ศ. 1956
สมาคมยูโดแห่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหพันธ์
ยูโดแห่งเอเชีย และสมาคมยูโดแห่งประเทศไทยได้ส่ง
นักกีฬาเข้าแข่งขันในการแข่งขันระหว่างประเทศ

กอล์ฟ : golf

เป็นกีฬาชนิดหนึ่งมีต้นกำเนิดจากประเทศสกอตแลนด์มานาน
กว่า 500 ปี จุดมุ่งหมายคือใช้ไม้ตีลูกให้ลงหลุมเล็ก ๆ บน
สนามจำนวน 18 หลุม การเล่นต้องเล่นอย่างต่อเนื่องโดยตีลูก
ให้น้อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้

กางเกง : pants

คำว่า pants ซึ่งมีความหมายครอบคลุมทั้งกางเกงขายาวชั้น
นอกและกางเกงขายาวชั้นในแบบยืดยาว มีที่มาสลับซับซ้อน
อยู่ไม่น้อย ที่กรุงเวนิสในอิตาลีสมัยโบราณมีธรรมเนียม
เกี่ยวกับพระผู้อุปถัมภ์ กล่าวคือ ทุกเมืองทุกหมู่บ้านและทุก

ถิ่นที่อยู่จะต้องมีพระอุปถัมภ์ประจำถิ่นอย่างเช่น St. Patrik เป็นพระอุปถัมภ์ของไอร์แลนด์ ส่วนพระอุปถัมภ์ประจำกรุงเวนิสก็คือ St. Pantaleone นั่นเอง นักบุญท่านนี้เป็นแพทย์ผู้ถูกฆ่าตายใน ค.ศ. 305 เพราะท่านเป็นคริสเตียนที่เคร่งขอมรับการทรมาน แต่ไม่ยอมละทิ้งศาสนาของตน ชาวเวนิสรู้สึกภาคภูมิใจในความกล้าหาญของท่านเป็นอย่างมากยิ่งถึงขนาดที่ชื่อของนักบุญท่านนี้ได้กลายเป็นคำเรียกชาวเวนิสโดยทั่วไป (แต่ได้ตัดอักษร e ตัวแรกออกเป็น pantalone)

ในสมัยนั้น มาโคโบลพ่อค้าชาวเวนิสได้ข้ามทะเลไปค้าขายยังประเทศต่าง ๆ (ตามคำร่ำลือ) จึงทำให้เมืองเวนิสขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองพ่อค้า เพราะมีพ่อค้าขายสินค้ามากมายจากทั่วโลก การค้าขายของพ่อค้าเวนิสเองจึงมีคำร่ำลือถึงความตระหนี่ถี่เหนียวและเป็นนักต่อรอง มีพ่อค้าคนหนึ่งชื่อว่า Pantalone เป็นพ่อค้าแก่ที่โง่ และมักถูกหลอกจนเกือบต้องเสียลูกสาวแสนสวย เขาจะสวมกางเกงตัวใหญ่ทรงหลวม รัดข้อเท้าเช่นเดียวกับกางเกงของตัวตลกในละครฝรั่ง นี่เองที่เป็นจุดเริ่มต้นความหมายของ pants ในปัจจุบัน ทรงกางเกงแบบนี้เรียกว่า pantaloons แต่เดิมนี่จะเป็นทรงคับกว่าและเรียกชื่อสั้น ๆ ว่า pants แทน ซึ่งปัจจุบันหมายถึงกางเกงขายาว ทั้งที่เป็นชั้นนอกและชั้นใน

กางเกงว่ายน้ำ (ชาย) : bathing-shorts

กายกรรมที่ออกลีลาท่าทางพลิกแพลง : acrobat/gymnast

ทั้งบนพื้นและลอยตัวอยู่กลางอากาศเพื่อความบันเทิงของสาธารณชน จะเรียกว่า acrobat คำนี้มีรากเดิมมาจากภาษากรีกโบราณ ว่า akrobatos แปลว่า “เดินบนปลายเท้า” ด้วยท่าทางที่กระยองกระแย่ง ซึ่ง “akro” แปลว่า “อยู่บนยอดหรืออยู่บนปลาย” และ bainein มีความหมายว่า “เดินไป”

หรือ “เคลื่อนที่ไป” ส่วนคำว่า gymnast ก็มีรากเดิมจากภาษากรีกเช่นกัน มาจาก คำว่า “gymnazein” แปลว่า “ออกกำลังกายโดยไม่สวมเสื้อผ้า” หรือ “ออกกำลังกายในสภาพที่เปลือยกาย” โดยที่คำว่า “gymnos” หมายถึง naked แปลว่า เปลือย

การแข่งขันมวยปล้ำ : wrestling match

กำเนิดบาสเกตบอล : birth of netball

บาสเกตบอลถูกคิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1891 ในรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา เป็นการแข่งขันของฝ่ายหญิง เพื่อเอาลูกบอลเข้าในเน็ตของฝ่ายตรงกันข้าม โดยห้ามเคลื่อนที่ไปพร้อมลูกบอล แต่หมุนเท้าได้ข้างเดียว การส่งลูกทำระดับอก ผู้เล่นถือลูกบอลได้ 3 วินาที ผู้เล่นมีทีมละ 7 คน

กำเนิดยูโด : birth of judo

ศาสตราจารย์ จิโกโร คาโน เกิดในปี ค.ศ. 1861 ที่เมืองชิโงะ ต่อมาครอบครัวได้ย้ายมาอยู่ที่โตเกียว ปี ค.ศ. 1871 เมื่ออายุ 18 ปี เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยโตเกียวในวิชารรณคดี ขณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มีความสนใจวิชายูยิตสูอย่างมาก

เพราะได้รับความรู้ว่าผู้ฝึกวิชายูยิตสูจะสามารถต่อสู้กับคนที่มืรูปร่างใหญ่โตได้ สู้กับคนที่มือาวุธด้วยมือเปล่าได้ ประกอบกับท่านเป็นคนที่มีรูปร่างเล็กและไม่ยอมแพ้ใคร จึงเข้ารับการฝึกยูยิตสูตามสำนักต่าง ๆ ด้วยศรัทธาอันแรงกล้า สถาบันแรกที่ท่านเข้าไปศึกษาได้แก่ ร.ร.เทนจิน ชินโย สอน

โดยอาจารย์ฟูกะ ยาชิโนสุเกะ หลังจากอาจารย์ฟูกะถึง
แก่กรรม มาศึกษากับอาจารย์โอโซ เออิชิได้ศึกษาอย่างหนัก
และมีความก้าวหน้าขึ้นมาก อาจารย์โอโซจึงให้เป็นผู้ช่วยสอน
หลังจากอาจารย์โอโซถึงแก่กรรมท่านก็เข้าร่วมงานกับ
โรงเรียนคิโตที่มีชื่อเสียงมากในขณะนั้น และที่โรงเรียนนี้เอง
ท่านได้ศึกษาวิชายุยิตสูจากอาจารย์อูคูโบ อิสุโตชิ เพิ่มเติมอีก

กำแพงน้ำที่เป็นรูปร่างขึ้นด้านหน้าของศีรษะ : bow wave

กำแพงน้ำที่เป็นรูปร่างขึ้นด้านหน้าของศีรษะขณะที่คุณเคลื่อน
ไหวผ่านน้ำไปทำให้เกิดแรงต้านและทำให้เกิดแอ่งด้านหลังของ
คลื่น ซึ่งน้อยกว่าน้ำท่วมตวาดหายใจเข้าไป

กีบม้า : hoof

กีฬา : sport

คำนี้มีรากศัพท์มาจากคำว่า “desporter” ซึ่งแปลว่า to carry
คำแปลภาษาละติน “Iususnature” มีความหมายว่าเครื่อง
หย่อนใจหรืองานอดิเรกที่น่าพอใจ ถ้าพูดว่า “to sport”
หมายถึงการทำตนให้สนุก (to amuse self) ต่อมาในศตวรรษที่
16 คำว่า “sports” หมายถึงการแข่งขันกรีฑา ต่อมามีการนำ
คำนี้ไปใช้กับกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดกลาง
แจ้ง เช่น การล่าสัตว์ ตกปลา ยิงปืน โต้เขา วิ่ง ว่ายน้ำ สกี
สเกต ขี่จักรยาน ขี่ม้า และยังคลุมไปถึงกรีฑาลู่และลาน วิ่ง
กระโดด แข่งเรือ แข่งสุนัข แข่งรถ และยิงธนู ในยุคปัจจุบัน
มีการนำการเล่นกีฬาหลายประเภทที่เดิมเล่นกันกลางแจ้งมา
เล่น หรือแข่งขันในร่ม

sport kings หรือกีฬาของกษัตริย์ เดิมก็หมายถึงการแข่งขันม้า
ต่อมาสมัยปัจจุบันเปลี่ยนเป็นกอล์ฟและเทนนิส ซึ่งพวกคน
มีสตางค์ชอบเล่นรวมเข้าไปได้เป็น sport kings

sportmanship หมายถึง ความเป็นนักเลง กล้าได้กล้าเสีย

sport นี้เมื่อจะใช้เป็นคุณศัพท์ ควรใช้ในรูปแบบพหูพจน์คือเต็ม s
ต่อท้ายไปด้วย เช่น sports jacket, sports wear, sports coat,
sports car

กีฬากลางแจ้ง : outdoor games and sports

กีฬาเดี่ยว/กีฬาที่เล่นเป็นทีม : individual/ team sports

กีฬาทหาร : military sports

ดาบสากล ยิงธนู ยิงปืน เป็นกีฬาที่พัฒนามาจากการฝึกทักษะ
การต่อสู้ของทหาร บรรจุอยู่ในกีฬาโอลิมปิก มีทั้งนักกีฬาชาย
และหญิง

กีฬาในร่ม : indoor games and sports

กีฬาปีนป่ายผนัง กำแพง : scaling, climbing of wall, cliff

กีฬาเปตองในประเทศไทย : Evolution of Petanque in Thailand

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ 17 ของโลกที่เป็นสมาชิกของ
“สหพันธ์เปตองนานาชาติ” ผู้นำกีฬาเปตองเข้ามาเผยแพร่ใน
ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักและเป็นทางการคนแรกคือ อาจารย์
จันทร์ โพยหาญ เมื่อปี ค.ศ. 1976 ต่อมาได้มีคณะกรรมการ
เผยแพร่กีฬาเปตอง คือ นายศรีภูมิ สุขเนตร (นักเรียนเก่า
ฝรั่งเศส) ความรู้ความสามารถในการเล่นกีฬาเปตอง ต่อมา
ก่อตั้งสมาคมเปตองแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน
ค.ศ. 1976 ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นสหพันธ์เปตองแห่ง
ประเทศไทย โดยมีนายศรีภูมิ สุขเนตร เป็นนายกสมาคม
คนแรก

ต่อมาในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1977 ได้จัดให้มีการ
ชิงแชมป์ประเทศไทยขึ้น ณ สนามฮ็อกกี้ หรือสนามเทพ-

หัสตินทร์ สนามกีฬาแห่งชาติ กีฬาเปตองเริ่มเผยแพร่ไปสู่ภูมิภาคอย่างกว้างขวางในราวปี ค.ศ. 1979 โดยเฉพาะทางภาคใต้ ทางสมาคมได้เชิญโค้ชเปตองชาวฝรั่งเศส นายโอเตลโล โตวาเตลลี มาช่วยสอนและเปิดอบรมตามจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้

กีฬาเพื่อความเพลิดเพลิน การพนันขั้นต่อ : GAME

รากศัพท์ของคำนี้คือ gamen คนยุโรปในสมัยกลางเมื่อพูดถึงคำนี้หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน หมายถึง sport มีใช้กันในภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส และ แช็กซอนโบราณ ได้แก่คำว่า gaman บ้าง game บ้าง ส่วนพวกก็อท (goth) หรือชาวเยอรมันโบราณรุกรานเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในฝรั่งเศส อิตาลี สเปน เมื่อครั้งต้นคริสตกาล และสร้างสนามไว้มากมายจนกลายเป็นสถาปัตยกรรมไป เรียกว่า gothic style of architecture ลักษณะยอดประตูปีกค้างคาว หน้าต่างแหลมอย่างโบสถ์ ซึ่งมีอยู่จนสมัยนั้น gamen ของพวกก็อทหมายถึงการมีส่วนร่วมหรือการติดต่อระหว่างกัน ซึ่งดูแล้วเพี้ยนออกไปนิด ๆ แต่อย่างไรก็ตาม กีฬาส่วนใหญ่ตามความหมายของคำว่า game ก็ครอบคลุมรวมถึงประเภทที่เล่นในสนามเช่นฟุตบอล เล่นตามคอร์ท เล่นตามพื้นน้ำแข็ง เช่น การเล่นทอยแผ่นเหล็กกลม ๆ ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า curling เล่นบนโต๊ะเช่นสนุกเกอร์ บนกระดานเช่นหมากรุก ตลอดจนเล่นปาลูกดอกที่เรียกว่า darts ยังรวมเข้าไว้ในความหมายนี้ด้วย

กีฬายิงธนู : archery

ผู้แข่งขันจะยิงธนูเป็นชุด เพื่อให้ถูกใจกลางเป้า มีคะแนน 10 แต้ม

กีฬาวอลเลย์บอลในประเทศไทย : volleyball in Thailand

กีฬาวอลเลย์บอลในประเทศไทยรู้จักเล่นกันเมื่อประมาณ 40 ปีเศษมานี้เอง ไม่ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้นำเข้ามาแต่เป็นที่นิยมเล่นกันมากในหมู่ชาวจีนและชาวเวียดนามที่อยู่ในเมืองไทย จนถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1957 ได้มีการจัดตั้งสมาคมวอลเลย์บอลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย โดยใช้ชื่อย่อว่า ส.ว.ส.ท. หรือ A.V.A.T. และมี พล.ท. สุรจิตร์ จารุเศรณี เป็นนายกสมาคม

กีฬาวอลเลย์บอลชายหาด : beach volleyball

เป็นกีฬาที่เล่นบนพื้นทราย มีผู้เล่นฝ่ายละ 2 คน เริ่มเล่นในสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษ 1940 ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ จนได้บรรจุอยู่ในกีฬาโอลิมปิกเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1996

กีฬาว่ายน้ำ : swimming

การว่ายน้ำสมัยก่อนเป็นการว่ายน้ำข้ามทะเลและแม่น้ำเท่านั้น พวกอินเดียที่อาศัยอยู่ในทวีปอเมริกาใต้มีวิธีว่ายน้ำที่แปลกออกไปจากพวกยุโรป อีกแบบหนึ่งคือ การยกแขนกลับไปเหนือหน้า หลังจากที่ตั้งและผลักดันแล้ว พวกสลาฟและสแกนดิเนเวียรู้จักการว่ายน้ำโดยใช้เท้าถีบน้ำโดยดึงเท้าเข้าหาตัว และถีบน้ำออกทางด้านหลังคล้ายกับการว่ายน้ำท่ากบ หรือเรียกว่า frog kick ในทำนองนี้จะว่ายน้ำได้ไม่เร็วนัก ในปี ค.ศ. 1860 ได้มีการเล่นฟุตบอลน้ำขึ้นเป็นครั้งแรกในลอนดอน และได้มีการดัดแปลงและพัฒนาให้ดีขึ้นจนเป็นที่รู้จักกันในนามของกีฬาโปโลน้ำ มีขึ้นในกีฬาโอลิมปิก เอเชียนเกมส์ ในปี ค.ศ. 1873 ได้มีการจัดการแข่งขันว่ายน้ำที่เมือง

Woolwich Baths ใกล้กับกรุงลอนดอนในประเทศอังกฤษ นับว่าเป็นครั้งแรก มีการแข่งขันประเภทเดียว คือการว่ายน้ำแบบ free style คือไม่จำกัดท่าในการว่ายน้ำในการแข่งขัน และนาย J. Trudgen เป็นผู้ชนะเลิศ และเขาใช้ท่าว่ายน้ำแบบเดียวกับพวกอินเดียนอเมริกาใต้ เพราะเขาเห็นว่าการว่ายน้ำแบบนี้เร็ว จึงนับได้ว่า J. Trudgen เป็นผู้ทำเอาหลักการว่ายน้ำแบบที่ยกแขนผลัดน้ำไปสุดแล้วยกขึ้นเหนือหน้า ไปข้างหน้าแล้วดึงน้ำไปข้างหน้าและผลัดในช่วงต่อไป

หลังจากที่นาย J. Trudgen ชนะการแข่งขันว่ายน้ำในครั้งนี้ ชาวยุโรปจึงหันมาว่ายน้ำแบบ J. Trudgen กันมาก ใช้ชื่อทำการว่ายน้ำว่า “Indian Stroke” เป็นชื่อของถิ่นกำเนิดท่าทางการว่ายน้ำ และเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Trudgen Stroke หรือ Trudgen Grawl เป็นการให้เกียรติแก่ผู้ชนะเลิศ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 อเมริกาก็ได้บรรจุกีฬาว่ายน้ำขึ้นในหลักสูตรการศึกษา ในสงครามโลกครั้งที่ 2 กีฬาว่ายน้ำก็เป็นที่นิยมกัน การว่ายน้ำถือเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ การว่ายน้ำแบบ crawl stroke ได้มีการดัดแปลงท่าการว่ายน้ำให้ดีขึ้น มีการทำลายสถิติกันมากในการว่ายน้ำท่านี้ เช่น นาย Alax Wickham เป็นชาวเกาะโซโลมอน อยู่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้ครองสถิติระยะ 50 หลา การว่ายน้ำ free style โดยใช้ท่า crawl ชาวออสเตรเลียได้ดัดแปลงท่า crawl stroke ของ Wickham และการว่ายน้ำท่า crawl stroke เป็นท่าแข่งขันในกีฬาทางน้ำท่าหนึ่งในปัจจุบันนี้

กีฬาสนาม : field sports

ปกติหมายถึงกีฬากลางแจ้ง 3 ประเภท ซึ่งพวกผู้ตั้งชั้นสูงสมัยก่อนของอังกฤษนิยมกันนอกเหนือจากการแข่งม้า ซึ่งปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมอยู่ได้แก่ การล่าสัตว์ ไม่ว่าจะด้วยการขี่ม้าหรือเดินเท้า คือล่าสุนัขจิ้งจอกและกระต่ายป่า การยิงนกหรือ

สัตว์ป่า และการตกปลา การล่าสัตว์นั้นปกติจะเป็นกลุ่มซุ่ม และติดตามห้อมล้อมด้วยสุนัขล่าเนื้อใหญ่ ปัจจุบันกีฬา ล่าสัตว์และยิงนกไม่เป็นที่นิยมกันแล้ว เนื่องจากมีกระแส คัดค้านจากกลุ่มสันติบาตต่อต้านกีฬาที่โหดร้ายทารุณ หรือ League Against Cruel Sports และได้รับการสนับสนุนจาก บรรดาประชาชนทั่วโลก

กีฬาสำหรับคนพิการ : International Stoke Mandeville Games

การแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการเป็นที่รู้จักกันในหลายชื่อได้แก่ Olympics of the paralysed บางที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า “paralympics” “wheelchair olympics” หรือ paraplegic games คำ the paralysed นั้นหมายถึงคนที่เป็นอัมพาต เป็ลี้ย หรือ หมดกำลังวังชา ส่วนคำ paraplegic หมายถึงเป็นอัมพาตที่ ชาและส่วนล่างของร่างกาย เนื่องจากไขสันหลังอักเสบหรือ ได้รับบาดเจ็บ แต่ที่ตั้งอย่างเป็นทางการเสียยาวเหยียดตั้ง ข้างต้นนั้นก็เพื่อเป็นเกียรติแก่ต้นกำเนิด คือ โรงพยาบาล สโตนแมนเดวิล ในมณฑลบัคกิงแฮมเชอร์ประเทศอังกฤษ ใน เมืองไทยนิยมเรียกกันว่ากีฬาคนพิการ

กีฬาอาวุธปืน : shooting weapons

กีฬายิงปืนมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่ปืนยาวล่าก๊อลิ่งใหญ่ ปืนลูก ชองไปจนถึงปืนอัดลม และปืนสั้น

กีฬาโอลิมปิก : Olympic Games

เกมที่ใช้ทักษะ : game of skill

เกมที่มีการต่อสู้กันอย่างเต็มที่ : a contested match

เกมไพ่ การเต้นรำ สี่เหลี่ยมจัตุรัส : quadrille

โดยทั่วไปศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วย quad แปลว่า สี่ เช่น quadrangle คือลานสี่เหลี่ยม quadrant หมายถึงสี่ส่วนของวงกลม มีค่า เท่ากับ 90 องศา quadrupet แผลสี่ คำว่า quadrille ไม่ได้

แปลว่าสี่โดยตรง แม้ว่าการเล่นไพ่ม้าสี่สลับไป มีคนเล่นสี่คน และการเดินม้าสี่เหลี่ยมมีคนเดินสี่คู่ คำนี้มาจากภาษาสเปน แล้วเป็นภาษาฝรั่งเศส เรียกว่า cuadrilla สี่เหลี่ยมเล็ก ๆ อิตาลีเรียกว่า quadrilla แปลว่าวงหรือทหาร มาจากภาษาสเปน คำว่า quadra คำนี้ได้กลายเป็น square หรือสี่เหลี่ยมจัตุรัสในที่สุด ชาวอิตาลีเรียกว่า quarto ภาษาสเปนคือ cuarto แปลว่าสี่

เกิดขึ้นพอดี ทันเวลาพอดี : in the nick of time

ในอดีตนั้นมนุษย์เรามีวิธีการนับแต้มที่แปลกและแตกต่างกันไป กีฬาที่มีคะแนนน้อยและทำแต้มกันได้ช้า คนนับคะแนนจะใช้วิธีนับด้วยมือ ดังนั้นจึงได้มีการนับคะแนนด้วยการทำรอยบาก (nick) ไว้ที่แท่งไม้ (tallies) แต่ครั้งที่มีการทำคะแนน เมื่อใดก็ตามที่มีการทำคะแนนในนาทีสุดท้ายหรือวินาทีสุดท้ายของการแข่งขันซึ่งส่งผลให้ทีมที่ทำคะแนนได้เป็นฝ่ายชนะไปอย่างหวุดหวิด การทำรอยบากครั้งสุดท้ายนั้นจะถูกเรียกว่า in nick in time โดยที่ in time หมายถึงภายในระยะเวลาการแข่งขัน เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ไม่ใช่การแข่งขันกีฬา nick in time หรือ nick of time จะหมายถึงความถึงสิ่งที่เกิดขึ้นทันเวลาพอดี

เกือกม้า : horseshoe

โกลน : stirrup

เหล็กสำหรับเท้าเหยียบ เช่น ที่ปลายสับรถจักรยาน เพื่อไม่ให้สับเคลื่อน สับแบบนี้เรียกว่า stirrup pump ตามตัวอักษร หมายถึงเชือกใช้สำหรับปีนหรือขึ้นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นเชือกปีนเขา มาจากภาษาอังกฤษเก่า stigrap ซึ่งเป็นคำผสมจากภาษาเยอรมันเก่าจากคำว่า stigan แปลว่า ปีน และ rap ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษเก่า แปลว่า เชือก